

Màster universitari en formació de professorat d'educació secundària obligatòria i batxillerat, formació professional i ensenyaments d'idiomes.

Especialitat: Formació i orientació laboral
Mòdul Específic: Didàctica i complements de formació

1.- Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Formació i orientació laboral
Codi	42734
Crèdits ECTS	27
Curs i període en el que s'imparteix	Primer / Segon Semestre
Horari	9 a 14 hores.
Lloc on s'imparteix	<i>Veure lloc segons grup</i> <i>SLIPI Facultat Ciències de l'Educació</i>
Llengües	Català i castellà

Responsable de l'assignatura

Nom professor/a	Màrius Martínez Muñoz
Departament	Pedagogia Aplicada
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	Edifici G6, num, 265
Telèfon (*)	935813198
e-mail	Marius.martinez@uab.cat
Horari de tutories	A convenir

2.- Prerequisits

No es contemplen

3.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

S'espera que els estudiants matriculats a l'especialitat de Formació i Orientació Laboral aconseguixin els següents objectius:

- L'anàlisi crítica del desenvolupament de la docència de la Formació i Orientació Laboral i de les bones pràctiques.
- La implementació de propostes docents innovadores en l'àmbit de la Formació i Orientació Laboral.
- La identificació dels problemes relatius a l'ensenyament i l'aprenentatge de la Formació i Orientació Laboral i el plantejament de solucions alternatives.
- La implementació de metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives, i el disseny i l'avaluació de projectes d'investigació, innovació i avaluació en l'àmbit de la didàctica de la Formació i Orientació Laboral.
- La transformació dels currículums en programes d'activitats i de treball.
- La selecció i elaboració de materials educatius en l'àmbit de la didàctica de la Formació i Orientació Laboral.
- El foment de contextos que facilitin l'aprenentatge i en què es valorin les aportacions dels alumnes.
- La implementació d'estratègies i tècniques d'avaluació i el tractament de l'avaluació com a un instrument de regulació i d'estímul per a l'esforç.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
CEM1. Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent així com el cos dels coneixements didàctics al voltant dels processos d'ensenyament -aprenentatge	CES1.1. Demostrar que coneix el valor formatiu cultural de l'orientació laboral aplicada a l'Educació secundària obligatòria, al batxillerat, i a la formació professional. CES1.2. Demostrar que coneix diversos contextos i situacions en l'acompliment de l'orientació psicopedagògica.
CEM2. Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies de les respectives ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre	CES2.1. Demostrar que coneix les funcions de l'orientació laboral de l'educació secundària CES2.2. Seleccionar, utilitzar i elaborar materials per l'orientació laboral. CES2.3. Entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d'estímul a l'esforç i conèixer i desenvolupar estratègies i tècniques per l'avaluació dels diferents aprenentatges.
CEM3 Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital)	CES3.1 Seleccionar la informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia) per adquirir els coneixements propis de

o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.	l'especialitat. CES3.2. Demostrar que coneix l'ús de la informació per aplicar-la al procés d'ensenyament- aprenentatge
CEM4 Concretar el currículum que es vagi a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.	CES4.1. Demostrar que coneix i aplica propostes docents innovadores en l'àmbit de les relacions laborals, els riscos laborals, l'emprenedoria i la gestió de l'empresa. CES4.2. Planificar i aplicar estratègies metodològiques que tinguin present la diversitat a l'aula.
CEM 5. Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.	CES5.1 Demostrar que coneix els principis d'equitat, d'igualtat d'oportunitat i dels drets humans. CES5.2 Identificar i planificar espais d'aprenentatge que promoguin l'educació emocional i els valors propis d'una societat democràtica
CEM 6 Adquirir estratègies per estimular l'esforç del estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals	CES6.1. Demostrar que coneix les característiques dels estudiants, els seus contextos socials i motivacions. CES6.2. Demostrar que compren el desenvolupament de la personalitat dels estudiants i les possibles disfuncions que afecten l'aprenentatge. CES6.3. Identificar i planificar la gestió de les situacions educatives que afecten a estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge.
CEM7. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes	CES 7.1. Adquirir habilitats socials en la relació i l'orientació al món laboral i empresarial. CES7.2. Planificar accions que permeten el treball en equip i la resolució de conflictes.
CEM8. Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui ubicat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada, participar en l'avaluació, recerca i innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge	CES 8.1. Identificar els problemes relatius a la pràctica de l'orientació i plantejar possibles alternatives i solucions. CES8.2. Demostrar que coneix i aplica recursos i estratègies per l'orientació laboral.
CE15, Disposar de les habilitats necessàries per la incorporació al treball i a la formació permanent.	CES 15.1 Reconèixer les diverses oportunitats d'ocupació i inserció laboral. CES 15.2 Valorar el paper de la formació permanent i la planificació d'un projecte de la carrera professional. CES 15.3 Identificar els drets i deures derivats de les relacions laborals i de les modalitats de contractació. CES 15.4 Valorar les funcions del sistema de la Seguretat Social i identificar les diferents classes de prestacions.
CE16, Reconèixer els principals riscos laborals en les activitats professionals i els recursos més habituals de prevenció.	CES 16.1 Saber detectar i avaluar els factors de risc en els entorns laborals. CES 16.2 Participar en l'elaboració del Pla de Prevenció de riscos laborals d'una empresa i aplicar mesures específiques de prevenció.

CE17 Valorar la iniciativa emprenedora com una de les principals fonts per la creació i el desenvolupament de l'activitat empresarial.	CES 17.1 Relacionar els conceptes d'innovació i cultura emprenedora amb l'estratègia i l'activitat empresarial. CES 17.2 Analitzar les funcions pròpies d'una empresa i identificar els requeriments i les activitats pròpies per la seva constitució i viabilitat incorporant valors ètics. CES 17.3 Identificar les principals activitats de gestió administrativa i financera d'una empresa.
CT1 Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i la comunicació.	CEST1.1 Demostrar que coneix les tecnologies de la informació i la comunicació. CEST1.2 Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació a les activitats pròpies de la inserció laboral i de la gestió empresarial.
CT2 Comunicar-se de manera efectiva, tant de forma verbal com no verbal	CEST2.1 Dominar les estratègies comunicatives verbal com no verbal. CEST2.2 Fer ús de les habilitats comunicatives en els àmbits propis de l'orientació laboral, del treball en equip i l'activitat empresarial.
CT3 Treballar en equip i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari) i desenvolupar actituds de participació i col·laboració com a membre actiu de la comunitat.	CEST 3.1 Aplicar estratègies de treball en equip per tal d'aconseguir l'eficàcia i l'eficiència en la consecució dels objectius de les organitzacions laborals i empresarials. CEST3.2 Reconèixer la possible existència de conflictes en els equips i organitzacions i determinar els mitjans de gestió de les mateixes.
CT6 Adoptar una actitud i comportament ètic i actuar d'acord amb els principis deontològics de la professió	CEST6.1 Regular la pròpia practica professional d'acord als principis ètics i deontològics de la professió CEST6.2 Incorporar els valors ètics i socials en la creació, gestió i desenvolupament de les empreses.
CT7 Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocinals per desenvolupar aquelles necessàries en el seu desenvolupament professional.	CEST7.1 Actuar amb l'adequada sensibilitat emocional i social en les funcions pròpies de l'orientació laboral.

5.- Continguts de l'assignatura

El mòdul específic s'organitza en dos blocs de continguts, on es treballaran tan els complements de formació disciplinar i l'ensenyament i aprenentatge de la formació i orientació laboral com la innovació i iniciació a la recerca educativa en aquest camp disciplinar. Aquests dos blocs de contingut són:

BLOC I: La formació i orientació laboral a la formació professional.

BLOC II: La formació i orientació laboral i la seva didàctica.

BLOC I: L'ORIENTACIÓ PSICOPEDAGÒGICA I LABORAL AL CENTRE EDUCATIU

1. La inserció de l'orientació personal, acadèmica i professional en el currículum de l'Educació Secundària
2. Orientacions psicopedagògiques per ensenyar a aprendre a aprendre
3. Aspectes diferencials de l'orientació laboral i psicopedagògica a l'ESO, el Batxillerat i la Formació Professional
4. L'avaluació dels processos d'orientació professional i psicopedagògica
5. Orientació prelaboral i professional
6. Principals problemes plantejats en la investigació i innovació en els camps de l'orientació psicopedagògica i laboral.
7. Iniciativa emprenedora
8. Assessorament/consulta en el Disseny i desenvolupament curricular
9. Adaptació del currículum per l'atenció a la diversitat de l'alumnat
10. Gestió del conflicte i equips de treball.
11. Principals instruments, materials i recursos educatius, inclosos els multimèdia i les TIC, al servei de l'orientació psicopedagògica i laboral
12. Recerca activa d'ocupació
13. Orientacions psicopedagògiques a les famílies
14. Orientació i assessorament en els processos d'avaluació
15. Orientacions problemes de comportament a l'aula: habilitats socials i gestió de conflictes

BLOC II: LA FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL I LA SEVA DIDÀCTICA

1. Incorporació al treball

El sistema de qualificacions professionals.

Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals en la recerca activa d'ocupació.

Orientació laboral, presa de decisions i planificació de la carrera professional.

La formació permanent i la seva importància en la trajectòria laboral.

El treball en equip a les organitzacions, gestió del conflicte i habilitats comunicatives.

Drets i deures en les relacions laborals i la seva aplicació.

Elements del contracte de treball i diverses modalitats.

Les condicions del treball.

Organismes laborals i representació dels treballadors.

El sistema de la Seguretat Social i requisits per a les prestacions.

2. Prevenció de riscos laborals

L'avaluació dels riscos a l'empresa.

La cultura i l'activitat preventiva.

Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.

El Pla de Prevenció a l'empresa.

Plans d'emergència i evacuació en entorns laborals.

Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa.

Protocols d'actuació en situacions d'emergència.

3. Empresa i iniciativa emprenedora

Innovació i desenvolupament econòmic. Característiques de la innovació.

Principals factors de la cultura emprenedora.

L'actuació dels emprenedors com a empleats i com empresaris.

Actituds i requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.

Objectius empresarials: missió, visió i valors de l'empresa.

Els serveis d'informació, orientació i assessorament per a iniciatives empresarials. Els viviers d'empreses.

Les funcions bàsiques de l'empresa i els components del macroentorn i del microentorn.

Cultura empresarial i valors ètics de l'empresa.

Determinació de la viabilitat econòmica i financera d'una microempresa.

Instruments de suport de l'administració pública a l'emprenedoria.

Tipologies, característiques i organització de les empreses segons sectors.

Elements jurídics, fiscals i administratius per a la constitució d'empreses.

Tractament de la informació i imatge corporativa de l'empresa.

El Pla d'empresa (forma jurídica, tràmits administratius, organització i responsabilitat ...).

Elements bàsics de gestió i comptabilitat empresarial.

Obligacions fiscals de les empreses.

Formes de finançament empresarial.

Tècniques bàsiques de gestió administrativa de les empreses segons sectors

6.- Metodologia docent i activitats formatives

Activitat	Hores	Metodologia	Competències
Activitat dirigida	25% - 30%	Magistral / Expositiva. Pràctiques. Exemplificació i estudi de casos.	CES1.1, CES1.2, CES2.1, CES2.3, CEM3, CES4.1, CES4.2, CES6.1, CES7.1, CES7.2, CES8.1, CE15, CE16 CE17 CT1, CT2, CT3, CT6, CT7
Activitat supervisada	15% - 20%	Tutories especialitzades presencials: col • lectives o individuals	CES2.2, CES2.3, CEM5, CES6.2, CES8.2, CE15, CE16 CE17, CT1, CT2, CT3, CT6, CT7
Activitat autònoma	40% - 60%	Estudi personal. Lectures i comentaris de text. Realització d'activitats pràctiques i propostes didàctiques en grup	CES1.1, CES1.2, CES2.1, CES2.3, CEM3, CES4.1, CES6.1, CES6.2, CES6.3, CT1, CT2, CT3, CT6, CT7
Activitat avaluació contínua	3% - 7%	Treballs / dossier. Proves de procés	CES1.1, CES1.2, CES2.1, CES2.3, CES4.1, CES6.2, CES8.2

7.- Avaluació

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	%	RESULTATS D'APRENTATGE
proves de procés/ sumatives	20%	CEM 2, CES 2.1, CES 2.2, CES 2.3, CEM3, CES3.1, CES3.2, CEM4, CES4.1, CES4.2, CEM5, CES5.2, CEM6, CES6.1, CES 6.2, CEM7, CES7.1, CES7.2, CEM8, CES8.1, CES15.3, CES15.4, CES16.1, CES17.1, CES17.2, CES17.3, CT1, CEST1.1, CT2, CEST2.1,
portfoli	60%	CEM1, CES 1.1, CES 1.2, CEM 2, CES 2.1, CES 2.2, CES 2.3, CEM4, CES4.1, CES4.2, CEM5, CES5.1, CES6.3, CES8.2, CE15, CES15.1, CES15.2, CES15.3, CES15.4, CEST1.2, CT2, CEST2.1, CEST3.1, CEST3.2, CEST6.1, CEST6.2.
Exposicions individuals/ en grup	20%	CEM1, CES 1.1, CES 1.2, CES 1.4, CEM3, CEM4, CES4.1, CES4.2, CEM6, CES6.1 CEM8, CES8.1, CT1, CEST1.1,CT2, CEST2.1, CEST2.2, CT3, CT6, CEST6.1, CEST 7.1,

8.- Bibliografia i enllaços web

- Alvarez, González, M. (coord..) (2007). *La Madurez para la carrera en la educación secundaria. Evaluación e intervención*. Sevilla: EOS.
- Alvarez, M. i Bisquerra, R. (Coords.) (1996). *Manual de orientación y tutoría*. Barcelona: Praxis.
- Badia, J. (2003) *L'escola suspèn* Barcelona: Angle
- Bisquerra, R. (Coord.) (2002). *La Práctica De La Orientación Y La Tutoría*. Barcelona: Praxis.
- Cruz Villalón, Jesús. *Compendio de Derecho del Trabajo*. Ed. Tecnos (5ª edición), Madrid, (2012).
- Echeverría, B. (Coord.) (2008). *Orientació professional*. Barcelona: UOC.
- Fernández Gálvez, J. De D. (2005). *La Orientación Educativa: Claves De Exito Profesional : Buscando La Magia Del Mago Sin Magia*. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- García Mediavilla, L. Y Martínez González, M.C. (2003). *Orientación Educativa En La Familia Y En La Escuela: Casos Resueltos*. Madrid: Dykinson.
- Gimeno Sacristán, J. (2000) *La educación obligatoria*. Madrid: Morata
- Gorelli Hernández, J. et altri *Lecciones de Seguridad Social*. Ed. Tecnos (2ª edición), Madrid,
- Marchena, R. (2005) *Mejorar el ambiente en las clases de secundaria. Un enfoque práctico responder a la diversidad desde el aula*. Archidona: Aljibe.
- Marchesi, A. (2004) *Qué será de nosotros los malos alumnos*. Madrid: Alianza
- Marchesi, A. (2004) *Sobre el bienestar de los docentes*. Madrid: Alianza
- Mccourt, F.. (2006) *El professor*. Alzira: L'Eclèctica/Bromera
- Neill, S.; Caswell, C. (2005) *La expresión no verbal en el profesorado* Barcelona. Octaedro.
- Pennac, D. *Mal d'escola*. Empúries, 2008.
- Prats, J. (coord..) (2003) *La secundària a examen*. Barcelona: Proa
- Rodríguez Moreno, M.L. (2003): *Cómo Orientar Hacia La Construcción Del Proyecto Profesional*. Bilbao: Desclée De Brouwer
- Tribo, G. (2008): *Formació i professionalització del professorat de secundària*. Fundació Bofill, Col·lecció Informes Bresun, 10.
- Veciana, Josep Maria (2005) *La creació d' empreses. Un enfocament Gerencial*. Col·lecció Estudis Econòmics n. 33. Servei d' Estudis "la Caixa"

